

वर्कप्लॅन अंतर्गत २००६-२००७ मध्ये ऊस विकास
कार्यक्रम ही केंद्र पुरस्कृत योजना राबविण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक-ऊसवि १६०६/सीआर ११९/४अ,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०० ०३२,
दिनांक:- २० जुलै, २००६

- वाचा :- १) शासन निर्णय, कृषि व पदुम विभाग क्र. ऊसवि १६०५/सीआर-१०९/४अ,
दि. २ जुलै, २००५ व दि. २२ डिसेंबर, २००५
२) केंद्र शासन, कृषि मंत्रालय, पत्र क्रमांक-६-६/२००६/एम.एम I, दि. ५ जून, २००६.
३) शासन निर्णय, कृषि व पदुम विभाग क्र. -अंदाज १००६/प्र.क्र.४४/२-अ, दि. ६ जून, २००६.
४) शासन परिपत्रक वित्त विभाग, क्र. खर्चनि-१००६/प्र.क्र.१/अर्थोपाय, दि. २० एप्रिल, २००६.

प्रस्तावना :-

राज्यात ऊसाच्या उत्पादकतेत व उत्पादनात वाढ करण्यासाठी शेतकरी प्रशिक्षण व प्रात्यक्षिके या अस्तित्वात असलेल्या दोन्ही योजना एकत्रित करून केंद्र पुरस्कृत ऊस विकास कार्यक्रम ही योजना सन २०००-२००१ पासून राज्यात राबविण्यात येत आहे. या योजनेच्या निधित केंद्र व राज्य हिस्साचे प्रमाण ७५:२५ असे आहे सदर योजना सन २००५-२००६ मध्ये राबविण्यास संदर्भाधिन दिनांक २ जुलै, २००५ च्या शासन निर्णयान्वये रु. ५४८.०० लाख (रुपये पाच कोटी अठ्ठेचाळीस लाख फक्त) खर्चाच्या कार्यक्रमास प्रशासकीय वित्तीय मान्यता देण्यात आली होती. याकरिता मंजूर व वितरीत केलेला निधी पूर्णपणे खर्च झाला आहे.

केंद्रीय कृषि विभागाच्या संदर्भाधीन दिनांक ५ जून, २००६ च्या पत्रान्वये सन २००६-०७ मध्ये वर्कप्लॅन मधील योजनेचा प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे. या योजनेच्या मध्ये केंद्र पुरस्कृत ऊस विकास कार्यक्रम या योजनेचा समावेश आहे. केंद्र पुरस्कृत ऊस विकास कार्यक्रमाकरिता केंद्र शासनाने रु. ८७५.०० लाख (रुपये आठ कोटी पंच्याहत्तर लाख फक्त) मंजूर केले आहेत. केंद्र शासनाने दिलेल्या प्रशासकीय मान्यतेनुसार हा कार्यक्रम राज्यात सन २००६-०७ मध्ये राबविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सन २००६-२००७ या वर्षासाठी केंद्र शासनाने त्यांचे संदर्भाधिन पत्र दिनांक ५ जून, एप्रिल, २००६ अन्वये केंद्र पुरस्कृत ऊस विकास कार्यक्रम राबविण्यास रु. ८७५.०० लाख (रुपये आठ कोटी पंच्याहत्तर लाख फक्त) कार्यक्रमास प्रशासकीय मान्यता दिली आहे. केंद्र शासनाची मान्यता लक्षात घेवून केंद्र पुरस्कृत ऊस विकास कार्यक्रम राबविण्यास व या करिता एकूण रु. ८७५.०० लाख (रुपये आठ कोटी पंच्याहत्तर लाख फक्त) निधी मंजूर करण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. या

मंजूर निधीमध्ये केंद्र शासनाचा ७५ टक्के हिस्सा रु.६५६.२५ लाख (रु. सहा कोटी छप्पन्न लाख पंचवीस हजार फक्त) व राज्य शासनाचा २५ टक्के हिस्सा रु.२१८.७५ लाख (रुपये दोन कोटी अठरा लाख पंचाहत्तर फक्त) एवढा राहिल.

२. केंद्र शासनाने त्यांच्या संदर्भाधीन दि.५ जून,२००६ च्या पत्रान्वये निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार सन २००६-०७ मध्ये ऊस विकास कार्यक्रम राबविण्यात यावा.

३. या योजनेचे उद्दीष्ट गाठण्याकरीता या कार्यक्रमाची बाबनिहाय भौतिक व आर्थिक उद्दीष्टे आणि अनुदानाचा दर सोबतच्या परिशिष्टामध्ये दर्शविण्यात आला आहे. या कार्यक्रमाच्या उद्दीष्ट पूर्तीसाठी संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय,महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना विचारात घेवून उद्दीष्टनिहाय सविस्तर मार्गदर्शक सूचना सर्व क्षेत्रीय अधिका-यांना निर्गमित कराव्यात. या मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करतेवेळी पुढील प्रमुख बाबी अंतर्भूत करण्याची दक्षता घेण्यात यावी.

- i) या योजनांतर्गत प्रति शेतकरी/बाब अनुदानाची कमाल मर्यादा २५ टक्के एवढी राहिल.
  - ii) लाभार्थी निवडताना अनुसूचित जाती व जमाती आदिवासी जाती/जमाती, भटक्या विमुक्त जाती /जमाती संवर्गातील लाभार्थीयांना प्राधान्य देण्यात यावे व अशा लाभार्थ्यांना देण्यात आलेल्या लाभाबाबत स्वतंत्र नोंदी ठेवाव्यात
  - iii) मंजूर निधीपैकी अनुसूचित जाती व जमातीसाठी लोकसंख्येच्या प्रमाणात निधी खर्च करण्यात यावा
  - iv) योजनेची अंमलबजावणी अधिक प्रभावी व परिणामकारकरित्या होण्याच्या दृष्टीने या योजनेतर्गत प्रकल्पाधारीत विकास/विस्तार कार्यक्रम (Projectised Development/Extension Approach) राबविण्यात यावा.
  - v) प्रत्येक जिल्ह्याचा यतार्थदर्शी संशोधन व विस्तार आराखडा(SREP) तयार करण्यात येत आहे. त्यामध्ये या योजनेचा अंतर्भाव गरजेनुसार ठेवण्यात यावा.
  - vi) या योजनेचे मुल्यमापन त्रयस्थ यंत्रणेकडून (Third Party Evaluation)करून घ्यावे.
  - vii) वैयक्तीक लाभार्थी निवडताना महिला लाभार्थींना प्राधान्य देण्यात यावे. असे लाभार्थी उपलब्ध नसल्यास, इतर लाभार्थींची निवड करण्यात यावी.
  - viii) सन २००५-०६ मध्ये लाभ घेतलेल्या व २००६-०७ मध्ये वैयक्तीक लाभ दिलेल्या लाभधारकांची यादी तालुका कार्यालये/पंचायत समिती/जिल्हाधिकारी कार्यालयात लावण्यात यावी तसेच ती यादी इंटरनेटवर देखील देण्यात यावी.
४. या कार्यक्रमासाठी वरील मंजूर केलेला निधी खर्च करण्यास संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय,महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. तसेच मंजूर निधीचे जिल्हा निहाय वितरण करण्यास संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय,पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. वित्त विभागाच्या संदर्भाधीन दिनांक २० एप्रिल,२००६ च्या परिपत्रकात नमूद केल्यानुसार या योजनेचा खर्च मासिक कॅश फ्लो च्या मर्यादित राहिल याची दक्षता घेण्याची जबाबदारी संचालक, ,(विस्तार व प्रशिक्षण) कृषि आयुक्तालय महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांची राहिल.

५. या योजनेसाठी प्रशासकीय मान्यता दिलेल्या रु. रु.८७५.०० लाख (रुपये आठ कोटी पंच्याहत्तर लाख फक्त)निधीपैकी रु रु५८७.६७ लाख (रुपये पाच कोटी सत्याऐंशी लाख सदुसष्ट हजार फक्त) एवढा निधी मुक्त करण्यास या आदेशान्वये शासन मान्यता देत आहे. या निधीमध्ये केंद्र शासनाचा हिस्सा रु. ४५०.०० लाख (रुपये चार कोटी पन्नास लाख फक्त) व राज्य शासनाचा हिस्सा रु. १३५.६७ लाख (रुपये एक कोटी पस्तीस लाख सदुसष्ट हजार फक्त) एवढा राहील. मंजूर केलेला निधी खालील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा. आणि सन २००६-०७ च्या मंजूर तरतूदीतून भागवावा.

अ) राज्य हिस्सा

मागणी क्रमांक डी - ३

२४०१ - पीक संवर्धन ,१०८ - वाणिज्यिक पिके

१०८ (०२) उस विकास पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना

(०२)(०७) विदर्भ मराठवाडा व खानदेश प्रदेशात ऊस विकास कार्यक्रम

कार्यक्रम राज्य योजना

(२४०१ ४०४२) ४३ - अर्थसहाय्य,

ब) केंद्र हिस्सा

मागणी क्रमांक डी - ३

२४०१ - पीक संवर्धन ,१०८वाणिज्यिक पिके

१०८ (०२) उस विकास पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना

(०२)(०७) विदर्भ मराठवाडा व खानदेश प्रदेशात ऊस विकास कार्यक्रम

कार्यक्रम राज्य योजना (केंद्र पुरस्कृत)

(२४०१ ४०५१) ४३ - अर्थसहाय्य

४. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे या योजनेचा मासिक आर्थिक व भौतिक प्रगती अहवाल प्रत्येक महिन्याला विहित मुदतीत केंद्र शासनाला तसेच राज्य शासनाला सादर होईल याची दक्षता घेण्यात यावी.

५. हे आदेश वित्त विभागाचे परिपत्रक क्रमांक खर्चनि-१००६/प्र.क्र.१/अर्थोपाय, दि.२० एप्रिल,२००६

अन्वये प्रशासकीय विभागांना प्रदान केलेल्या अधिकारानुसार सचिव (कृषि) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(आ. भ. रामटेके)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

कृषि,पशुसंवर्धन,दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

प्रति,

आयुक्त कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.(५ प्रती)

संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय,पुणे

सर्व संचालक/ सहसंचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१

साखर आयुक्त,महाराष्ट्र राज्य,पुणे

विभागीय आयुक्त नागपूर/औरंगाबाद/नाशिक/अमरावती

विभागीय कृषि सहसंचालक (सर्व

जिल्हाधिकारी,(सर्व)

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, (सर्व)

जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व)

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,(सर्व)

कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)

व्यवस्थापकीयसंचालक, कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित,आरे,दुग्ध कॉलनी गोरेगाव(पूर्व)मुंबई-६५

संचालक लेखा व कोषागारे, संगणक कक्ष, नवीन प्रशासकीय भवन, पाचवा मजला,

मंत्रालयासमोर,मुंबई (२ प्रतीत)

महालेखापाल (लेखा परिक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२,मुंबई/नागपूर

सर्व विधान मंडळ सदस्य, विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई.

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई.

सर्व अध्यक्ष, जिल्हा परिषदा

नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२

सामाजिक न्याय, क्रिडा व विशेष सहाय्य विभाग / आदिवासी विकास विभाग,मंत्रालय, मुंबई-३२

वित्त विभाग , व्यय-१,अर्थसंकल्प ३, अर्थसंकल्प १२.

सर्व सह सचिव/उप सचिव/अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, कृषि व पदुम विभाग (कृषि व फलोत्पादन)

वसंतदादा सहकारी संस्था,मांजरी,ता.हवेली,जि.पुणे.

भारतीय कृषि अनुसंधान संशोधन परिषद,नवी दिल्ली (पत्राने)

निवडनस्ती

कृति आराखडा २००६-२००७ अंतर्गत केंद्र पुरस्कृत ऊस विकास कार्यक्रम

पुरस्कृत ऊस विकास योजना सन २००६-०७ (रु.लाखात)					
अ.क्र.	बाब	परिमाण	अनुदान दर व परिमाण	भौतिक	आर्थिक
१	बेणे उत्पादन कार्यक्रम				
	अ) पायाभूत बेणे	हेक्टर	रु.५०००/-प्रति हेक्टर.	८००	४०.००
	ब) प्रमाणित बेणे	हेक्टर	रु.२०००/-प्रति हेक्टर		
२	मनुष्यबल विकास कार्यक्रम			११५००	२३०.००
	अ) प्रवर्तकांना प्रशिक्षण	संख्या	रु. ५,०००००/ प्रति टिओएफ	२	१०.००
	ब) शेती शाळा	संख्या	रु. १७०००/ प्रति शेती शाळा वर्ग	१२५	२१.२५
	ग) चुचुश्च / सुर्वेश्च सुहृद्दु	गुंतु	रु.२८०००/- सुहृद्दु सुहृद्दु हृद्दि	२७	४.८६
३	शेती प्रात्यक्षिके : प्लाट साईज १ हे. हे.(अनुदान फक्त विशिष्ट निविष्ठांसाठी)	हे.	रु.४,०००/- प्रति प्रात्यक्षिक. ०.४० हेक्टर साईज	८०	३.२०
४	हिरवळीचे खत / पाचटाचे खत	हे.	रु.४००/- प्रति गंध	२०००	८.००
५	पिक संरक्षण औषधे/जैविक औषधे : किंमतीच्या २५ टक्के अनदानावर पुरवठा	हे.	रु.५००/- प्रति हेक्टर	६२४०	३१.२०
६	हृद्दि गुंतु शुद्धि हृद्दि शुद्धि हृद्दि शुद्धि : किंमतीच्या २५ टक्के ५ गंड्यांच्या मर्यादेत	युनिट	रु. २५,०००/- प्रति ५ गुंटे मर्यादेत	४०	१०.००
७	ठिबक संच पुरवठा	युनिट	२५ टक्के मर्यादेत रु. २२,५००/- अ.जा./ जमाती , अल्प/ अत्यल्प भुधारक व महिलासाठी व रु.. १६०००/- इतर शेतक-यांसाठी .	२१००	४६८.८०
८	शेतकरी प्रशिक्षण : ५०शेतक-यांना २ दिवसांच्या कालावधीसाठी प्रत्येकी र.५०/-	संख्या	रु.५०००/- प्रति प्रशिक्षण वर्ग	९०	४.५०
९	खुड्ड हृद्दि शुद्धि शुद्धि शुद्धि शुद्धि शुद्धि शुद्धि	२५७	रु.१५०० शुद्धि शुद्धि शुद्धि शुद्धि	१५००	२२.५०
	शुद्धि शुद्धि	गुंतु	रु.१०००/- शुद्धि शुद्धि शुद्धि	१८०	१८०
	आकस्मिक निधी		वर्साधारण आकस्मिक खर्च, यशोगाथा, तसेच मूल्यमापन व व्यवस्थापकीय खर्चासाठी.		१८.८९

				॥॥॥	८७५.००
				केंद्र हिस्सा	०.६५६.२५
				राज्य हिस्सा	०.२१८.७५

-----X-----